

GEMLA BLADET

Ärgång 15 December 2022, Ges ut av Gemla Samhällsråd!

Tor 1 Kl. 16:30. Herrbastu vid Mulavad. Sedan varje torsdag fram till Jul.

Sön 4 Kl. 17 Dambastu, sedan julbad söndagen den 18 december. Varmt välkomna

Ons 7 Kl. 18 Julagille på Gemla Hembygdsgård. Anmälan snarast till Ulla Peterson. Tel 0470 67153 eller 073 073 5739. Avgift 125 kr alternativt att man tar med sig någon maträtt. Vi kan ta emot cirka 30 gäster.

Tor 8 Kl. 17 Glöggmys och julstämning med Elle Styv och Kristina Samuelsson. Ella berättar om julens sedvänjor både hemma och utomlands, lite mysiga boktips med jultema ges av Kristina Samuelsson. Anmälan via Bibliotekets hemsida eller till gemla.bibliotek@vaxjo.se.

Sön 11 Kl. 13-16 Julstuga på Hembygdsgården. Kaffe, glögg, lussekatter och pepparkakor.

Meta Frisör
Välkommen att boka
Din tid.
Tel 073 621 4158

Vår tomte var smal som snöret
men blev så förtjust i smöret
att i jul tog det stopp
när hans nu runda kropp
körde fast i skorstensröret

Limerick av Gunnar Möllermark

Gemla församling

Svenska kyrkan
VÄXJÖ

Sön 4 Kl. 15:00 Gemla Församlingshem. Önskesalmgudstjänst.

Sön 11 Kl. 15:00 Öja Kyrka. Luciagudstjänst. Lennart Johnsson, Madelen Widing, Magnus Jakopsohn och Caroline Crona. Efter Gudstjänsten Julstuga i Församlingshemmet.

Lör 17 Kl. 16 Bergunda Kyrka. Julkonsert med Växjö Madrigalkör, Melina Blomqvist och Dorothea Knust.

Ons 21 Kl. 08:30 Öja Kyrka. Mässa med Richard Grugiel och Dorothea Knust.

Lör 24 kl 10:00 Öja Kyrka Julafton. Samling vid krubban. Lennart Johnsson, Magnus Jakopsohn, och Carolina Crona.

Sön 25 Kl. 08:00 Juldagen. Bergunda Kyrka. Julotta med Harald Gustavsson och Magnus Jakopsohn.

Mån 26 kl. 16:00 Annandag jul, Öja Kyrka. Halv Fjorton med vänner och Mässa. Melina Blomqvist och Ivar Lundin. Kyrkfika.

Julbada, antingen det behövs eller ej!

Damer den 18:de kl 17:00

Herrar den 22:dre kl 16:30

**Hyr bastun till Dig själv,
ola.aronsson@outlook.com**

GRANSHOLMS IF I SPORTHALLEN

Fre 9 Kl 19:30 Herrar Div. 2, GIF A—FBC Karlskrona

Lör 10 Kl 16:00 Herrar Div. 4 GIF B—Påvelsgård IF

Sön 11 Kl 17:00 **I Alvesta Sporthall** Juniorallsvenskan

GIF/Alvesta—FBC Karlskrona. **Notera spelplatsen.**

Sön 27 Kl 13 Juniorallsvenskan GIF/Alvesta—KFUM Jönk.

Restaurang & Pizzeria Gemla

Tor 1 Ugnstekt falukorv med potatismos och sallad.

Tor 8 Schnitzel med pommesfritt v och bearnaisesås.

Tor 15 Schnitzel med pommesfritt v och bearnaisesås.

Varje år utkommer Gemlabladet med 12 nummer, ett inför varje ny månad! **Du vet väl att Du också kan bidra med material och information till Gemlabladet!** Skicka gärna bidrag till e-post gemlabladet@gemla.se. **Manusstopp 15:de i varje månad.** Annonsera? Kontakta Ola Aronsson telefon 0470 67397 mobil 070 2032 246 eller ola.aronsson@outlook.com

Fotnot från Arkivet.

Gräv där Du står är titeln på en bok skriven av Sven Lindquist från 1978., i vilken han uppmuntrade och inspirerade till lokalhistoriskt utforskande. Här tänker jag följa denna uppmaning och gräva lite på min hemmaplan Gemla.

När jag promenerar i Gemla händer det att jag tar en genväg genom skogsdungen mellan Hantverkarsvägen och Macken. Stigen genom dungen kallas "Rymans stig" och är uppkallad efter familjen Ryman. Under 1900-talets första hälft bodde Axel Ryman (1872–1963) tillsammans med sin fru Anna i den nu rivna stugan Björkelund i närheten.

Axel och hustrun Anna Ryman

I Magnus Gustafssons *Småländsk musiktradition* finns en låt efter Ryman, en vals upptecknad av Gösta Klemming. Gustafsson meddelar också att låten kallades för "Gubben Karlssons vals", enligt spelmannen Lennart Skoglund's uppgift.

Gubben Karlsson vals

Axel Ryman var urmakare och råttfällmakare, "slöjdare" och "bokhållare" en-

ligt församlingsböckerna, men även spelman och instrumentbyggare. Han kom från en musikalisk släkt. Farfadern var organisten och skolläraren Carl Gustaf Ryman i grannsocknen Bergunda. Om honom berättar sagosamlaren Sven Sederström att Ryman tillsammans med två vittnen hade bevittnat "de dödas julotta", som de begravna på kyrkogården firade i kyrkan på natten, innan den vanliga jullettan. Fadern Nils Gustaf Ryman var folkskollärare i samma socken och ska ha lärt Axel att spela. Det är också efter sin far som Axel Ryman hade valsen som Klemming upptecknade. Enligt Magnus Gustafsson ska Ryman i ungdomen ha spelat flitigt till dansen i hållstugan vid Nöbbele gästgiveri. Fiol, dragspel, trumpet och piano var Axels Rymans instrument.

I Smålands Musikarkivs samlingar dessutom finns ett märkligt dragspel som Ryman byggde. Det är ett kromatiskt dragspel konstruerat 1907 efter en helt egenutvecklad modell. Instrumentet tillhörde tidigare dragspelaren Ingvar Fohlin, som menade att det var det äldsta svenska kromatiska dragspelet över huvud taget. Axel Ryman importerade också dragspel som han sålde, och han bedrev även undervisning. Ett av de barn i Gemla som Axel Ryman lärde att spela dragspel var Sven Magnusson (1922–2012), vars far köpte honom ett instrument av Ryman. Magnusson startade 1938 den berömda dansorkestern Sven's Swingers och senare Hagströms musikaffär i Växjö, och med den kom en omfattande undervisningsverksamhet. Om jag förstått saken rätt lärde Sven Magnusson, kanske med en lätt överdrift, halva Kronobergs län att spela dragspel!

Gemla är känd som en företagabyggd, inte minst på leksaksområdet, men att det också fanns ett notförlag är mindre

bekant. I musikarkivets samlingar finns ett odaterat nothäfte med "30 Folksånger, marscher m.m. i lätt sättning" med Axel Ryman som utgivare och Gemla som förlagsort. Häftet innehåller en salig blandning av mer eller mindre bekanta psalmer, visor och marscher: alltifrån "Ack Värmeland du sköna" och "Vår gud är oss en väldig borg" till en festmarsch hämtat ur storebror C. W. Rymans marschhäfte, samt Axels egen komposition "Sorgmarsch". Kanske var häftet avsett för Rymans musikundervisning?

Musiknoter kunde dock inte vanliga tryckerier hantera, så häftet fick trycktas i Leipzig i Tyskland för att sedan distribueras från Hantverkarsvägen.

Av Rymans stuga finns inga spår kvar idag, men efterverkningarna av hans musikverksamhet har ännu inte helt klingat ut. Själv brukar jag nynna lite på "Gubben Karlssons vals" när jag går längs "Rymans stig" – det känns bra.

Mathias Boström
Chef Smålands Musikarkiv

Källor: Magnus Gustafsson, *Småländsk musiktradition*, 2004; *Svenska sagor och sägner 2. Sven Sederströms Sagor*, 1938; Intervju med Ingvar Fohlin, 1977 (SMA BA 117); Intervju med Sven Magnusson, 2005 (SMA PI 17); Kyrkböcker för Bergunda och Öja

Vi sänker priserna på massor av varor

MAT Öppet

Gemla MACKEN

MÅN-FRE 9-19 LÖR 9-17 SÖN 10-15 TEL. 0470-67772

Först så vill jag önska Dig en riktigt fin, fridfull och välsignad jul, samt Ett gott nytt 2023!

För knappt ett halvår sedan skrev jag att vi befann oss mitt i den svenska högsommaren. Nu väntar vintersolståndet med mörker och kyla.

Levande ljus har tänts, redan under Allhelgonahelgen, nu 1 Advent och framöver med Lucia och den stora julhögtiden, förstås, då vi firar vår Frälsare (=Räddare) Jesu födelse. Det blir mys och samlingar kring ljusen i flertalet av våra hem.

Jesus vill vara det sanna Ljuset, som lyser upp tillvaron för oss alla i glädje men också i vår sorg, var vi än befinner oss. Han har lovat att vara med oss alla dagar, alla nätter och efter vår jordevandring leda oss ända in i Guds fullkomliga rike. De underbara orden lästes när du döptes och sägs också idag, då Jesus säger: "Se, jag är med Dig alla dagar..."

Lennart Johnsson, präst i Gemla

Svenska kyrkan
VÄXJÖ

Jul på Gemla Matmagasin

Vi har öppet lördag och söndag mellan 11-16, varje helg fram till jul!

Julfika och julinspirerad mat bjuder vi på dessa helger, perfekt tillfälle att komma i julstämning!

gemla
MATMAGASIN

Varje år utkommer Gemlabladet med 12 nummer, ett inför varje ny månad! Du vet väl att Du också kan bidra med material och information till Gemlabladet! Skicka gärna bidrag till e-post gemlabladet@gemla.se.

GEMLA BLADET

Ärgång 15 December 2022, Ges ut av Gemla Samhällsråd!

Libanesiskt Julbord. Lördag och söndag
10 och 11 december kl 15-20. Pris 250 kr.

Bokning senast 10 december tel 0470 77 77 99.

God Jul önskar vi på Gemla Restaurang

**Nu medfull-
ständiga
rättigheter.**

JULMARKNAD i HÄRENSÅS

4 december 11:00 – 16:00

Betongverkstaden har de tunga klapparna Lyktor
Tomtar Bänkar mm.

Härensås Mjolk har Ostkaka sylt och Korv mm.

MICKI | **FABRIKS-
BUTIKEN**

Fynda julklapparna hos oss!

Kommer Tomten? - Håll utkik på Facebook
och Instagram @mickifabriksbutiken

Fabriksbutiken finns på Industrivägen 7, Gemla

Julmys på Hembygdsgården!

Söndagen den 11 december kl 13 till 16

**Vi serverar Glögg, kaffe,
pepparkakor och lussekatter.**
Handla Din julgran och mycket annat.